

Verslag

Datum van de vergadering : 1 juni 2026
Locatie : Stadhuis, Markt 22 in Wageningen

Aanwezig tijdens de vergadering

Integrale commissie

Dhr. J. (Jeroen) Marseille : voorzitter
Mevr. I. (Ingrid) Maaijwee : restauratiearchitect
Mevr. J. (Jolie) Kalmijn : bouwhistorie (schriftelijk advies)
Dhr. M. (Marco) Rose : architect
Mevr. A. (Annemiek) Molster : stedenbouwkundige
Dhr. J.M. (Jan Maurits) van Linge : landschapsarchitect
Mevr. L. (Lidy) Been : W.A.C. (geen commissielid)
Dhr. C. (Court) Haegens : ambtelijk adviseur monumenten (geen commissielid)
Dhr. J. (Johan) Cornelis : secretaris

Mandaatcommissie

Mevr. I. (Ingrid) Maaijwee : restauratiearchitect
Mevr. J. (Jolie) Kalmijn : bouwhistorie (schriftelijk advies)
Dhr. C. (Court) Haegens : ambtelijk adviseur monumenten (geen commissielid)
Mevr. U. (Ursula) Hoogzaad-Jager : ambtelijk adviseur monumenten (geen commissielid)
Mevr. H. (Hanneke) Tent : ambtelijk adviseur monumenten (geen commissielid)
Dhr. J. (Johan) Cornelis : secretaris/architectlid

Overzicht van het verslag

- 1.0 Integrale commissie
- 2.0 Mandaatcommissie
- 3.0 Door de secretaris namens de commissie beoordeelde plannen
- 4.0 Notulen van de vorige vergadering
- 5.0 Algemeen

1.0 Integrale commissie

Monumentenplannen

Dossiernummer	:	2025W2632			
Locatie	:	Julianastraat 14-68 en 31-121, Van Eckstraat 75			
Omschrijving	:	Het renoveren van de woningen			
Bijzonderheden	:	Voorbescherming als monument	Beoordeling nr.	:	1

Het plan betreft de renovatie en uitbreiding van de woningen aan de Julianastraat en Van Eckstraat in Wageningen. Het plan is eerder door de commissie besproken tijdens de vergadering van 7 april 2025. De commissie heeft kennisgenomen van de aangeleverde stukken en de toelichting van de projectleider van de Woningstichting. Daarbij is toegelicht dat ten opzichte van het eerdere voorstel onder meer de kleur van het metselwerk van de uitbreidingen is aangepast, dat aan de voorzijde een tussenstijl in de kozijnen wordt teruggebracht, dat de voordeuren een meer klassieke uitstraling krijgen, de windveren worden hersteld en de betonnen dakpannen worden vervangen door keramische dakpannen.

De commissie merkt op dat de woningen inmiddels in voorbescherming als monument zijn genomen. Op grond van de Erfgoedwet dienen de woningen daarom te worden beoordeeld alsof de monumentenstatus reeds definitief is vastgesteld. Hoewel de woningen zijn gelegen in een gebied dat in beginsel welstandsvrij is en het plan past binnen de voorschriften van het bestemmingsplan, brengt de voorbescherming met zich mee dat een zorgvuldige beoordeling vanuit monumentenzorg noodzakelijk is.

Allereerst constateert de commissie dat het plan nog onvoldoende is uitgewerkt om tot een verantwoorde beoordeling te kunnen komen. Belangrijke informatie ontbreekt, waaronder gedetailleerde tekeningen van bestaande en nieuwe kozijnen, dakkapellen en andere onderdelen van de bestaande bebouwing die worden gewijzigd of gerenoveerd. Juist bij een beschermd of potentieel beschermd ensemble zijn dergelijke details essentieel om de gevolgen voor de cultuurhistorische waarden zorgvuldig te kunnen beoordelen.

De commissie ziet geen aanleiding om af te wijken van haar eerdere advies van 7 april 2025. Hoewel een uitbreiding aan de achterzijde in principe voorstelbaar is, is de huidige uitwerking nog steeds onvoldoende overtuigend. De cultuurhistorische waarden van het ensemble worden aan de achterzijde ontkend. De forse uitbreiding domineert de oorspronkelijke woningen en doet afbreuk aan de kenmerkende kwaliteiten van het tuindorpensemble. Een dergelijke ingreep kan alleen aanvaardbaar zijn wanneer daar aantoonbare versterking van monumentale waarden elders tegenover staat. De commissie ziet daarvan in het huidige voorstel onvoldoende voorbeelden.

Daarnaast ontbreekt een duidelijke ontwerpkeuze. De uitbreiding bevindt zich qua architectuur en uitstraling tussen een historiserende en een eigentijdse benadering in. Hierdoor ontstaat een hybride oplossing. De commissie adviseert een duidelijke keuze te maken: óf een uitbreiding die nadrukkelijk aansluit bij de bestaande architectuur, óf een zorgvuldig ontworpen eigentijdse toevoeging.

Ook de architectonische kwaliteit van de uitbreiding verdient volgens de commissie een nadere ontwerpstudie. Het gaat daarbij niet alleen om de vormgeving van de gevels, maar ook om de bouwmassa, de zichtbaarheid vanaf de openbare ruimte, de relatie met de bestaande woningen en de gevolgen voor het karakteristieke tuindorpbeeld. Op verschillende plaatsen zal de uitbreiding zichtbaar zijn vanuit openbaar toegankelijk gebied. Dat vraagt om een hogere architectonische

kwaliteit en een zorgvuldige uitwerking. Geadviseerd wordt om het forse volume optisch te verzachten met kleuren, materialen en/of verbijzonderingen.

De commissie adviseert verder om bij alle onderdelen die worden aangepakt nadrukkelijk te onderzoeken of herstel van oorspronkelijke kwaliteiten mogelijk is. Positief beoordeeld worden het vervangen van de betonnen dakpannen door keramische dakpannen, het terugbrengen van de tussenstijlen in de voorgevelkozijnen en het herstel van de windveren. Wanneer bestaande onderdelen worden vervangen of aangepast, dient steeds te worden bezien of het oorspronkelijke beeld verder kan worden hersteld. De commissie verwijst daarbij tevens naar de aanbevelingen uit het cultuurhistorisch onderzoek en naar de principes zoals beschreven op 'Een Warme Jas' (zie www.eenwarmejasvooroudehuizen.nl).

Tot slot vraagt de commissie aandacht voor de inrichting van het achterterrein en de relatie tussen gebouwen, tuinen en openbare ruimte. Juist bij een karakteristiek tuindorp vormen deze elementen gezamenlijk een belangrijk onderdeel van de cultuurhistorische waarde en van de ruimtelijke kwaliteit. Ook de gevolgen van eventuele optionele uitbreidingen voor het totaalbeeld zijn op basis van de huidige stukken nog onvoldoende inzichtelijk.

Conclusie

De commissie is van mening dat het plan nog **niet voldoet** aan het gewenste kwaliteitsniveau. Het eerder uitgebrachte advies van 7 april 2025 blijft onverkort van kracht. Er is nog onvoldoende gedaan met de daarin opgenomen aanbevelingen en de huidige aanvraag bevat onvoldoende informatie voor een zorgvuldige beoordeling. De commissie adviseert het plan nader uit te werken, aanvullende detailinformatie aan te leveren en een duidelijke architectonische ontwerpkeuze te maken. De commissie ziet een aangepast plan graag tegemoet en adviseert om bij een volgende behandeling ook de architect aanwezig te laten zijn voor een nadere toelichting.

Dossiernummer	:	2026VP0180			
Locatie	:	Generaal Foulkesweg 1			
Omschrijving	:	Het uitbreiden van Visum Mundi met 2 bioscoopzalen			
Bijzonderheden	:	Gemeentelijk monument	Beoordeling nr.	:	1

De projectleider van de gemeente Wageningen geeft een korte introductie op het plan. Daarbij wordt aangegeven dat in de omgeving van het plangebied meerdere ontwikkelingen spelen, waaronder de voorgenomen aanleg van een stadstuin (het Vrijheidskwartier). Zij geeft aan dat er nu geconcentreerd wordt op de voorliggende uitbreiding van het monumentale complex. De gemeentelijke erfgoedadviseur wijst daarbij op het belang van de ensemblewaarde van de aula, de voormalige bibliotheek en het binnenterrein. Historisch gezien functioneert deze ruimte als een samenhangend hof, vergelijkbaar met een kloosterhof.

Toelichting op het plan

De architect en de projectleider van de ontwikkelaar geven een toelichting op het plan. Het initiatief voorziet in de uitbreiding van Visum Mundi met twee extra zalen, waardoor het complex in totaal uit vier zalen zal bestaan. Uitgangspunt bij het ontwerp is geweest om de monumentale onderdelen zoveel mogelijk ongemoeid te laten en de uitbreiding te concentreren op de delen met een lage of indifferente monumentale waarde. De uitbreiding wordt gerealiseerd op de locatie van het bestaande tussenlid. Daarbij blijft de oorspronkelijke muur op de perceelsgrens behouden. Architectonisch is gekozen voor een eigentijdse en contrasterende vormgeving, waarbij door middel van kleur- en materiaalgebruik aansluiting wordt gezocht bij het bestaande gebouw. De uitbreiding is als twee fasen uitgewerkt, waarbij het streven is beide fasen gelijktijdig te realiseren.

Beoordeling

De commissie constateert dat de gekozen locatie vanuit de bouwhistorische waardering in beginsel de meest logische plek is. Uit de bouwhistorische verkenning blijkt dat op deze locatie hoofdzakelijk onderdelen aanwezig zijn met een indifferente monumentale waarde, terwijl enkele gevels en muren juist een hoge monumentale waardering hebben.

De commissie kan zich op hoofdlijnen vinden in de uitbreiding van zaal 3 (fase 1). Bij de verdere uitwerking van fase 2 ontstaan echter bezwaren. Door de toevoeging van zaal 4 komt de nieuwbouw te dicht op de monumentale aula te staan. De gevels van de aula hebben een hoge monumentale waarde en vormen een belangrijk onderdeel van de beleving van het monument. De voorgestelde uitbreiding laat naar het oordeel van de commissie onvoldoende ruimte tussen oud en nieuw, waardoor de monumentale gevels visueel te sterk worden ingebouwd. Geadviseerd wordt meer afstand te creëren tussen de uitbreiding en de aula, bijvoorbeeld door de aansluiting verder “om de hoek” te leggen en het tussenlid opnieuw te bestuderen.

De commissie vraagt daarbij nadrukkelijk aandacht voor de oorspronkelijke ruimtelijke structuur van het complex. Een nadere studie naar het positioneren van de gang of doorloop langs de monumentale muur aan de oostzijde acht de commissie kansrijk. Hiermee kan beter worden aangesloten bij de historische opzet van het ensemble.

Ensemblewaarde en binnenterrein

De commissie constateert dat de bouwhistorische verkenning zich primair richt op de gebouwen en onvoldoende ingaat op de cultuurhistorische betekenis van het binnenterrein, de tuinmuren, het hofkarakter en de ensemblewerking van het geheel. Juist deze samenhang vormt een wezenlijk onderdeel van de monumentale waarde van het complex.

Voor een zorgvuldige beoordeling acht de commissie daarom een aanvulling op de bouwhistorische verkenning noodzakelijk, waarin expliciet aandacht wordt besteed aan:

- de cultuurhistorische waarde van het binnenterrein en de hofstructuur;
- de monumentale betekenis van de tuinmuren;
- de relatie tussen aula, bibliotheek, tuin en bijgebouwen;
- de gevolgen van eventuele verwijdering of wijziging van erfafscheidingen en tuinmuren.

De commissie merkt daarbij op dat de huidige en voorgestelde erfafscheidingen midden in het binnenterrein afbreuk doen aan de oorspronkelijke ruimtelijke samenhang van het hof. Geadviseerd wordt het binnenterrein als één integraal ensemble te beschouwen en versnippering te voorkomen.

Architectuur en stedenbouw

Architectonisch wordt de eigentijdse benadering van de uitbreiding op zichzelf voorstelbaar geacht. Wel vraagt de commissie om een nadere studie naar de vormgeving van het tussenlid tussen oud en nieuw. In fase 1 is dit tussenlid nog als zelfstandig element herkenbaar, maar met fase 2 ontstaat het beeld van één aaneengesloten bouwmassa, waardoor de monumentale bebouwing onvoldoende tot haar recht komt.

Daarnaast ontbreekt een uitwerking van de oostgevel, waardoor dit deel van het plan nog niet goed beoordeeld kan worden. Ook vraagt de commissie aandacht voor de relatie met de aangrenzende percelen en de wijze waarop de uitbreiding zich presenteert richting de naastgelegen bebouwing.

Vanuit stedenbouwkundig oogpunt wordt geconstateerd dat fase 1 goed inpasbaar lijkt, maar dat fase 2 leidt tot een te grote verdichting van het binnenterrein. Tevens wordt geadviseerd kritisch te kijken naar de bouwhoogte van de uitbreiding en de inpassing van installaties.

Landschap

De commissie is van mening dat de toekomstige inrichting van het binnenterrein niet los kan worden gezien van de uitbreiding. Hoewel de stadstuin formeel geen onderdeel uitmaakt van deze aanvraag, zijn de ruimtelijke en cultuurhistorische relaties zodanig sterk dat een integrale benadering noodzakelijk is. Geadviseerd wordt om de verdere planvorming voor de uitbreiding en de inrichting van het binnenterrein in samenhang te beschouwen.

Conclusie

De commissie acht een uitbreiding van Visum Mundi op deze locatie in beginsel voorstelbaar en kan zich vinden in de hoofdopzet van fase 1. Het plan voldoet echter nog niet aan het gewenste beeld. Met name de uitwerking van fase 2 leidt ertoe dat de nieuwbouw te dicht op de monumentale aula komt te staan, waardoor monumentale gevels en zichtrelaties onvoldoende tot hun recht komen. Daarnaast ontbreekt nog een integrale beoordeling van de ensemblewaarde van het binnenterrein, de tuinmuren en de hofstructuur. De commissie verzoekt daarom om:

- een aanvulling op de bouwhistorische verkenning gericht op het ensemble, het binnenterrein en de tuinmuren;
- een nadere studie naar de positionering en vormgeving van het tussenlid en fase 2;
- een integrale visie op de inrichting van het binnenterrein;
- aanvullende tekeningen van onder meer de oostgevel en de aansluiting op de omgeving.

De commissie ziet een aangepast plan met belangstelling tegemoet.

Welstandsplannen

Dossiernummer	:	2026VP0205			
Locatie	:	Betsy van Goorstraat			
Omschrijving	:	Bouwen van een bedrijfspand			
Bijzonderheden	:	-	Beoordeling nr.	:	1

De commissie heeft kennisgenomen van het voorstel voor de bouw van een bedrijfspand aan de Betsy van Goorstraat in het deelgebied Noord van het Beeldkwaliteitplan (BKP) Nudepark II, fase 1. Het betreft het laatste nog onbebouwde perceel binnen dit deelgebied. De stedenbouwkundige van de gemeente heeft toegelicht dat wordt verzocht om het gebouw circa 2 meter in oostelijke richting te verschuiven, waardoor de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens wordt verkleind van 5 meter naar 3 meter. De aanleiding hiervoor is het creëren van extra manoeuvreerruimte op het terrein.

Stedenbouw

De commissie begrijpt de argumentatie van de gemeente dat de essentie van het BKP – het behouden van voldoende ruimte en doorzichten tussen de gebouwen – in de huidige situatie niet direct onder druk komt te staan, omdat het naastgelegen gebouw op ruime afstand van de perceelsgrens is gesitueerd. Hierdoor blijft de onderlinge afstand tussen beide gebouwen groter dan 10 meter.

Tegelijkertijd constateert de commissie dat het voorgestelde gebouw niet voldoet aan de uitgangspunten van zowel het bestemmingsplan als het BKP, waarin een minimale afstand van 5 meter tot de zijdelingse perceelsgrenzen expliciet is vastgelegd. De commissie wijst erop dat toekomstige uitbreidingen op het naastgelegen perceel de huidige ruime tussenafstand kunnen

verkleinen. Daarnaast bestaat het risico van precedentwerking richting andere bedrijven binnen hetzelfde deelgebied, die zich wel aan de voorgeschreven afstand hebben gehouden.

De commissie kan daarom uitsluitend instemmen met deze afwijking indien de beoogde minimale afstand tussen de gebouwen ook op langere termijn aantoonbaar en juridisch geborgd blijft. Zij verzoekt de gemeente om hierover duidelijkheid te verschaffen.

Verder merkt de commissie op dat de inrit aan de Betsy van Goorstraat relatief breed oogt. Geadviseerd wordt te onderzoeken of deze versmald kan worden en of de haagstructuur langs de straatzijde verder kan worden doorgezet.

Landschap en inrichting

De commissie onderschrijft het belang van een samenhangende en hoogwaardige inrichting van de groenstrook langs de Lawickse Allee. Deze zone vormt een belangrijk onderdeel van het representatieve beeld van het bedrijventerrein. Geadviseerd wordt om bij de verdere uitwerking aansluiting te zoeken bij de inrichting van de aangrenzende percelen, zodat een eenduidig en rustig beeld ontstaat.

Voor de definitieve aanvraag dient een uitgewerkt inrichtings- en beplantingsplan te worden ingediend. Daarbij vraagt de commissie bijzondere aandacht voor de toepassing van gevelgroen. Dit kan een belangrijke kwaliteitsimpuls geven aan het ontwerp, maar vraagt om een zorgvuldige en deskundige uitwerking.

Daarnaast merkt de commissie op dat de fietsenstalling nog niet is uitgewerkt en verzoekt zij deze bij een volgende indiening duidelijk op te nemen.

Architectuur

De commissie constateert dat het BKP voor deelgebied Noord nadrukkelijk uitgaat van representatieve gevels aan zowel de Lawickse Allee als de Betsy van Goorstraat. Hoewel de gevel aan de Lawickse Allee voldoende representatief en passend wordt geacht, voldoet de gevel aan de Betsy van Goorstraat naar het oordeel van de commissie nog onvoldoende aan deze ambitie.

De gevel aan de straatzijde heeft momenteel een te gesloten karakter. De commissie adviseert om te onderzoeken hoe deze gevel meer representativiteit kan krijgen, bijvoorbeeld door meer transparantie, geleding of andere architectonische middelen toe te passen. Glas is daarbij een mogelijkheid, maar zeker niet de enige oplossing.

Daarnaast vraagt de commissie aandacht voor de consequentie in de architectonische uitwerking. Met name in de achtergevel van het kantoorgedeelte wordt een afwijkend type raamopening toegepast en verandert de materialisering weer naar die van de bedrijfshal. Geadviseerd wordt om hierin meer samenhang en consistentie aan te brengen.

Ook constateert de commissie dat de voorgestelde kleuren- en materiaalkeuze nog niet volledig aansluit bij de uitgangspunten van het BKP. Het BKP stuurt op een hoogwaardige combinatie van materialen, waaronder metselwerk en houtaccenten. Deze uitgangspunten zijn momenteel nog onvoldoende herkenbaar in het ontwerp en vragen om nadere uitwerking.

Tot slot verzoekt de commissie om bij een volgende beoordeling ook de hemelwaterafvoeren op de geveltekeningen op te nemen, zodat de architectonische uitwerking integraal beoordeeld kan worden.

Conclusie

De commissie kan zich vinden in de hoofdropzet van het plan en waardeert de zorgvuldige uitwerking van het gebouw. Wel voldoet het voorstel op enkele punten nog niet volledig aan de uitgangspunten van het BKP.

Met name de afwijking van de minimale afstand tot de zijdelingse perceelsgrens vraagt om een zorgvuldige afweging. De commissie kan hier alleen mee instemmen indien de beoogde tussenruimte tussen de gebouwen duurzaam wordt gewaarborgd en precedentwerking voldoende wordt ondervangen. Daarnaast vraagt de commissie aandacht voor:

- een representatievere gevel aan de Betsy van Goorstraat;
- een betere aansluiting van kleuren en materialen op de uitgangspunten van het BKP;
- meer samenhang in de architectonische uitwerking van de gevels van het kantoorgedeelte;
- een uitgewerkt inrichtings- en beplantingsplan, inclusief fietsenstalling;
- de verdere uitwerking van de groenstructuur langs de Lawickse Allee.

Als ontwerpsuggestie geeft de commissie mee om het iets naar voren springende bouwdeel aan de zijde van de Lawickse Allee ook subtiel hoger uit te voeren dan het aangrenzende volume. Dit kan de compositie van het gebouw versterken en bijdragen aan een krachtiger architectonisch beeld.

Dossiernummer	:	2020W1041		
Locatie	:	Dreijenlaan		
Omschrijving	:	Bouwen van 23 huurwoningen en 57 koopwoningen		
Bijzonderheden	:	-	Beoordeling nr.	: 1

De commissie heeft het plan beoordeeld aan de hand van het beeldkwaliteitplan (BKP) en het eerder verleende advies van de CRK d.d. 21 november 2022. Hoewel het plan sindsdien verder is uitgewerkt, constateert de commissie dat de vertaling van de uitgangspunten uit het BKP naar een concreet en samenhangend ontwerp onvoldoende is aangetoond.

Het BKP vormt het leidend kader voor de ruimtelijke en architectonische kwaliteit van de ontwikkeling. De commissie stelt vast dat het plan op meerdere essentiële onderdelen nog niet voldoet aan dit kader:

1. Stedenbouw en campusstructuur

Het BKP gaat uit van een duidelijke campusopzet met een herkenbare structuur van samenhangende, maar onderscheidbare bouwblokken in een groene setting. In de voorliggende stukken is deze opzet onvoldoende afleesbaar.

- De beoogde differentiatie in drie herkenbare blokken komt onvoldoende tot uitdrukking in de situatietekeningen;
- De samenhang tussen bebouwing en openbare ruimte, die essentieel is voor het campuskarakter, is niet inzichtelijk gemaakt;
- De door het BKP beoogde bijzondere verblijfsruimte (het plein bij het Dreijenhof) is in het plan uitgewerkt als een reguliere parkeeroplossing en mist daarmee de beoogde ruimtelijke en verblijfskwaliteit.

2. Landschappelijke inpassing en openbare ruimte

Een integraal landschappelijk inpassings- en inrichtingsplan ontbreekt. Dit is een essentieel onderdeel van het BKP, waarin juist de kwaliteit van het landschap en de relatie met het arboretum centraal staan.

- De overgang naar het arboretum en de landschappelijke verankering van het plan zijn niet uitgewerkt;
- De inrichting van het openbaar gebied is uitsluitend technisch weergegeven, zonder visie op verblijfskwaliteit, materialisering en samenhang;
- Het principe “auto te gast”, zoals benoemd in het BKP, is niet overtuigend uitgewerkt; de hiërarchie tussen voetganger, verblijf en auto is onduidelijk en op onderdelen tegenstrijdig (o.a. inconsequente toepassing van trottoirs en doodlopende routes).

3. Materialisatie en uitwerking openbare ruimte

De commissie constateert dat de aangegeven materialen in de situatietekeningen niet geheel overeenkomen met de uitgangspunten uit het BKP. Hiermee ontbreekt een consistente vertaling van de beoogde beeldkwaliteit naar de uitvoering.

4. Architectuur

Ten aanzien van de architectonische uitwerking geldt dat:

- voor (een deel van) het plan, met name het blok van Weusten Liedenaum, onvoldoende beeldmateriaal is aangeleverd om een zorgvuldige beoordeling mogelijk te maken;
- onduidelijk is op welke wijze opvolging is gegeven aan het eerdere advies van 21 november 2022, waarin is gevraagd om een kwaliteitsimpuls (met name voor blok 1);
- 3D-impresies, principe details van zichtbepalende elementen ontbreken, terwijl deze noodzakelijk zijn om de samenhang en kwaliteit te kunnen beoordelen.

De commissie merkt op dat de plannen van de overige architect(en) in hoofdlijnen akkoord zijn, voor zover beoordeelbaar op basis van de aangeleverde stukken.

Conclusie:

De commissie is van oordeel dat het plan in de huidige vorm nog onvoldoende invulling geeft aan de uitgangspunten van het beeldkwaliteitplan. Met name de vertaling van het BKP naar de inrichting van de openbare ruimte, de landschappelijke inpassing en de stedenbouwkundige opzet ontbreekt of is onvoldoende uitgewerkt. Daarnaast belemmert het ontbreken van essentiële stukken (waaronder een integraal inrichtingsplan, terreinprofielen en voldoende architectonisch beeldmateriaal) een integrale en zorgvuldige beoordeling. In verband hiermee adviseert de commissie om het plan op de volgende punten aan te vullen en/of te herzien:

- Het opstellen en indienen van een integraal landschappelijk inpassings- en inrichtingsplan, waarin de campusstructuur, de relatie met het arboretum en de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte overtuigend worden uitgewerkt;
- Het aantoonbaar vertalen van de campusgedachte uit het BKP naar een herkenbare ruimtelijke opzet met duidelijke differentiatie tussen de bouwblokken;
- Het herontwerpen van het centrale plein (Dreijenhof) als verblijfsruimte van bijzondere kwaliteit, conform het BKP;
- Het consequent uitwerken van het principe “auto te gast” in profiel, inrichting en materialisering;
- Het in overeenstemming brengen van de materiaalkeuzes met het BKP;
- Het aanleveren van terreindoorsneden/profielen voor de openbare ruimte;
- Het aanvullen van de architectonische uitwerking met 3D-impresies, details en nadere motivering, met name voor het nog onvoldoende onderbouwde bouwblok.

De commissie ziet een herzien plan, waarin bovenstaande punten zijn verwerkt en de kwaliteitseisen uit het BKP aantoonbaar zijn geborgd, met belangstelling tegemoet.

2.0 Mandaatcommissie

Aanwijsprocedures

Dossiernummer	:	-			
Locatie	:	Generaal Foulkesweg 108			
Omschrijving	:	Aanwijzing Stadion De Wageningse Berg als gemeentelijk monument			
Bijzonderheden	:	-	Beoordeling nr.	:	1

De commissie heeft kennisgenomen van het verzoek tot aanwijzing en het cultuurhistorisch onderzoek met waardestelling (maart 2026) van Bart van Aller. De initiatiefnemer en opsteller hebben het plan toegelicht.

De commissie complimenteert de opsteller met het zorgvuldige en complete onderzoek, dat een helder beeld geeft van de ontstaansgeschiedenis, ontwikkeling en betekenis van het stadioncomplex voor Wageningen.

Uit het onderzoek blijkt dat het stadion duidelijke cultuurhistorische waarde heeft, met name als drager van de sportgeschiedenis van Wageningen en als plek van collectieve herinnering en identiteit. De commissie constateert echter dat de fysieke waarden van de afzonderlijke onderdelen wisselend zijn en niet overal hoog.

De waarde van het complex ligt in belangrijke mate in de immateriële, ensemble- en contextuele betekenis. In lijn met de URL 2007 dienen naast fysieke waarden ook ruimtelijke samenhang, gebruiksgeschiedenis en herinneringswaarden te worden betrokken bij de waardestelling.

De commissie is van oordeel dat de huidige waarderingskaart deze bredere waarden nog onvoldoende zichtbaar maakt. Hierdoor kan een onvolledig beeld ontstaan van de betekenis van het stadion. De commissie adviseert daarom het rapport aan te vullen met een waardestellingstekening conform de URL 2007, waarin:

- naast intrinsieke waarden ook conceptuele en immateriële waarden worden opgenomen;
- het stadion als ensemble van velden, tribunes en open ruimtes wordt gewaardeerd;
- ruimtelijke en contextuele kwaliteiten worden verbeeld, bijvoorbeeld door middel van arcering van ruimten en het aangeven van zichtlijnen en zichtpunten.

Daarnaast adviseert de commissie om in de redengevende beschrijving expliciet aandacht te besteden aan de immateriële betekenis en de ensemblewaarde van het complex.

Conclusie

De commissie erkent de grote betekenis van stadion De Wageningse Berg voor Wageningen en beoordeelt de cultuurhistorische waarde – met name vanuit immaterieel en ensembleperspectief – als hoog. De commissie staat daarom positief tegenover aanwijzing als gemeentelijk monument, onder voorwaarde dat:

- het rapport wordt aangevuld met een waardestellingstekening waarin ook de conceptuele waarden zijn opgenomen;
- de waarderingskaart hierop wordt aangepast;
- en deze waarden expliciet worden verankerd in de redengevende beschrijving.

Met deze aanvullingen acht de commissie de onderbouwing voor aanwijzing voldoende zorgvuldig en compleet.

Monumentenplannen

Dossiernummer	:	2023Wo280		
Locatie	:	5 Mei Plein 1, Hotel de Wereld		
Omschrijving	:	Het zonder vergunning bouwen van vlonders en een overkapping op het voorerf		
Bijzonderheden	:	Rijksmonument	Beoordeling nr.	: 2

De commissie heeft kennisgenomen van het aangepaste voorstel voor de inrichting van het terras op het voorterrein van Hotel de Wereld, als vervolg op het eerder uitgebrachte advies van 9 maart 2026. De aanvrager stelt voor om de terrasinrichting als tijdelijke voorziening (maximaal 5 jaar) te realiseren, vooruitlopend op de gebiedsontwikkeling van het Vrijheidskwartier. Daarbij is het plan op onderdelen aangepast, onder meer door:

- het verwijderen van de vlonder direct aansluitend aan de serre;
- het toepassen van lichter en transparanter meubilair;
- het vergroenen van de pergola;
- het verwijderen (of vergroenen) van de houtopslag.

De commissie begrijpt de wens van de aanvrager om in de tussenliggende periode te komen tot een werkbare en representatieve terrasinrichting, en ziet tevens de logica van een tijdelijke oplossing in relatie tot de toekomstige herinrichting van het gebied.

De commissie ziet echter in beginsel geen aanleiding om af te wijken van het eerder uitgebrachte advies. De kern van dat advies blijft van kracht: ingrepen in de voorruimte van dit rijksmonument dienen uiterst terughoudend te zijn, waarbij het zicht op en de ruimtelijke beleving van het monument leidend zijn. Wel constateert de commissie dat met de voorgestelde aanpassingen de grootste bezwaren gedeeltelijk worden weggenomen en dat het plan minder dominant wordt in het straatbeeld.

De commissie kan zich vinden in het uitgangspunt om – vooruitlopend op het Vrijheidskwartier – te werken met een tijdelijke oplossing, maar plaatst hierbij de kanttekening dat het de vraag is of een termijn van vijf jaar daadwerkelijk tijdelijk van karakter zal blijken en of verwijdering op termijn haalbaar is.

Advies

De commissie kan instemmen met het tijdelijk toestaan van de aangepaste terrasinrichting, onder de volgende voorwaarden:

1. De tijdelijke situatie wordt eenduidig en volledig vastgelegd op tekening, zodat duidelijk is wat exact wordt toegestaan;
2. Er wordt een maximale instandhoudingstermijn van 5 jaar opgenomen als voorwaardelijke verplichting in de vergunning;
3. Eventuele verdere aanpassingen of een nieuwe (definitieve) inrichting worden opnieuw aan de commissie voorgelegd.

Toekomstige ontwikkeling

Ten aanzien van de toekomstige inrichting van het voorerf adviseert de commissie om deze integraal te bezien in samenhang met de ontwikkeling van het Vrijheidskwartier. Daarbij wordt aanbevolen om

ook historische beelden en referenties te betrekken als inspiratie voor een passende en hoogwaardige inrichting.

Conclusie

De commissie blijft bij haar eerdere standpunt dat een permanente invulling zoals voorgesteld niet aanvaardbaar is, maar kan – gelet op de aangepaste opzet en de relatie met de gebiedsontwikkeling – instemmen met een tijdelijke oplossing voor maximaal 5 jaar, onder bovengenoemde voorwaarden.

Dossiernummer	:	2026W0941		
Locatie	:	Eekmolenweg 13		
Omschrijving	:	Plaatsen van 3 dakramen		
Bijzonderheden	:	Gemeentelijk monument	Beoordeling nr.	: 1

De commissie kan instemmen met het voorstel mits de dakramen gelijk worden aan de dakramen van de burens (zelfde afmeting en op dezelfde hoogte geplaatst). Dit dient tevens wel duidelijk op tekening te worden aangegeven. De commissie ziet een aangepaste tekening met vertrouwen tegemoet.

Welstandsplannen

Dossiernummer	:	2025W2293		
Locatie	:	Lawickse Allee 9		
Omschrijving	:	Wijzigen gevelreclame i.v.m. naamsverandering		
Bijzonderheden	:	-	Beoordeling nr.	: 2

De commissie heeft kennisgenomen van de aangeleverde lichthindermeting met betrekking tot de gevelreclame aan de Lawickse Allee 9. Uit het onderzoek blijkt dat de lichtsterkte van de reclame voldoet aan de grenswaarden uit de Richtlijn Lichthinder van de NSV. De commissie neemt dit voor kennisgeving aan en waardeert dat hiermee inzichtelijk is gemaakt dat formeel aan deze richtlijn wordt voldaan.

De commissie merkt echter op dat de Richtlijn Lichthinder van de NSV geen zelfstandig toetsingskader vormt voor de Commissie Omgevingskwaliteit Wageningen. De commissie toetst op grond van de Welstandsnota Wageningen 2018 en beoordeelt daarbij de ruimtelijke kwaliteit en het effect van reclame-uitingen op de omgeving en het straatbeeld. Het feit dat een reclame-uiting voldoet aan technische normen voor lichthinder betekent niet automatisch dat deze vanuit welstandsoogpunt ook aanvaardbaar is. Verlichte reclame kan, afhankelijk van de locatie en de uitstraling, alsnog als te dominant of ruimtelijk ongewenst worden beoordeeld.

De commissie ziet daarom geen aanleiding om af te wijken van het eerder verleende advies van 3 december 2025. Daarbij is reeds aangegeven dat de reclame-uiting overdag voorstelbaar is, maar dat de verlichting in de avondperiode te nadrukkelijk aanwezig is en daardoor afbreuk doet aan het gewenste ingetogen en ondergeschikte karakter van de reclame.

De commissie merkt daarbij wel op dat het positief is dat uit de meting blijkt dat de lichtsterkte technisch gezien binnen de geldende normen kan worden gehouden. Dat vraagt echter wel om een blijvend terughoudende afstelling van de verlichting in de praktijk.

Conclusie

De commissie ziet, ondanks de aangeleverde lichthindermeting, geen aanleiding om af te wijken van het eerder verleende advies van 3 december 2025. De reclame-uiting kan uitsluitend voorstelbaar worden geacht indien de verlichting daadwerkelijk een ingetogen en ondergeschikt karakter behoudt passend bij de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving.

3.0 Door de secretaris namens de commissie beoordeelde plannen

Dossiernummer	:	2025W2281			
Locatie	:	Betsy van Goorstraat (kavel 2)			
Omschrijving	:	Het bouwen van opslagboxen en kantoren			
Bijzonderheden	:	Vervolg op dossier 2025VP0395	Beoordeling nr.	:	1

De commissie is van mening dat het ontwerp **voldoet** aan het genoemde in het beeldkwaliteitsplan.

Dossiernummer	:	2026W1169			
Locatie	:	Markt 17			
Omschrijving	:	Renovatie vensters en verbeteren buitenschil			
Bijzonderheden	:	Gemeentelijk monument	Beoordeling nr.	:	1

Het plan **voldoet** aan de Wageningse 'Welstandsnota 2018' en aan de 'Verordening fysieke Leefomgeving gemeente Wageningen 2022'.

Dossiernummer	:	2026W1190			
Locatie	:	Harnjesweg 56			
Omschrijving	:	Het vervangen van 2 dakkapellen			
Bijzonderheden	:	Vervolg op dossier 2026VP0090	Beoordeling nr.	:	1

De commissie is van mening dat het ontwerp **voldoet** aan de in de welstandsnota genoemde criteria.

4.0 Notulen van de vorige vergadering

Het verslag van de vergadering van 18 mei 2026 werd akkoord bevonden.

5.0 Algemeen

De volgende vergadering van de Integrale commissie zal worden gehouden op 29 juni 2026. De Mandaatcommissie vergadert weer op 15 juni 2026.

De Commissie Omgevingskwaliteit Wageningen,
Namens deze,

Dhr. J. (Johan) Cornelis
secretaris